

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ І ПРОВІЗОРІВ

Доц. О. Є. Січкоріз, доц. Б. Р. Коцай, доц. В. М. Томків, Ю. С. Роман, Т. С. Колач
Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького

На основі досвіду проведення першого дистанційного циклу тематичного вдосконалення «Актуальні питання патології раннього дитячого віку» для 64 педіатрів Волинської, Львівської та Рівненської областей на факультеті післядипломної освіти Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького виявлено проблеми й окреслено перспективи такої форми навчання для сімейних лікарів.

Ключові слова: дистанційна освіта, педіатр, провізори.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ ДЛЯ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ВРАЧЕЙ И ПРОВИЗОРОВ

Доц. О. Е. Сичкориз, доц. Б. Р. Коцай,
доц. В. М. Томків, Ю. С. Роман, Т. С. Колач

Учитывая опыт проведения первого дистанционного цикла тематического усовершенствования «Актуальные вопросы патологии раннего детского возраста» для 64 педиатров Волынской, Львовской и Ровенской областей на факультете последипломного образования Львовского национального медицинского университета им. Данила Галицкого, выявлены проблемы и определены перспективы такой формы обучения для семейных врачей.

Ключевые слова: дистанционное образование, педиатр, провизоры.

DISADVANTAGES AND BENEFITS OF DISTANT POSTGRADUATE EDUCATION FOR DOCTORS AND PHARMACEUTIS

O. Ye. Sichkoriz, B. R. Kotsay,
V. M. Tomkiv, Yu. S. Roman, T. S. Kolach

Experience is analyzed in performing first distant postgraduate education cycle "Important aspects of early childhood pathology" for 64 pediatricians from Lviv, Volyn and Rivne regions at Lviv National Medical University Postgraduate Faculty. Disadvantages and benefits of such education methods for general physicians are discussed in the abstract.

Key words: distant education, doctors, pharmaceutis.

Однією з прогресивних форм післядипломної підготовки фахівців на основі сучасних інформаційних технологій є дистанційне навчання. Воно збільшує доступ лікарів та провізорів до якісної післядипломної освіти, одночасно зі розширенням аудиторії слухачів, які проходять навчання і водночас зменшує потреби на бюджетні асигнування. Кінцевою метою є індивідуалізація процесу навчання та забезпечення контролю якості освіти [1, 5, 6]. Особливого значення така форма навчання набуває у період масової перепідготовки (спеціалізації) лікарів загальної практики — сімейної медицини та під час проведення двомісячного циклу заочного навчання [2, 7]. Тому на виконання Постанови Кабінету Міністрів від 23.09.2003 № 1494 і відповідно до пп. 2 наказу МОЗ України від 07.07.2009 у Львівському національному медичному університеті ім. Данила Галицького (ЛНМУ) на факультеті післядипломної освіти запровадили пілотний проект з організації дистанційного навчання [3, 4, 7].

У ЛНМУ розроблено положення про дистанційне навчання відповідно до Положення про дистанційне

навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 21.01.2004 № 40, що є нормативним документом, який регламентує організацію процесу дистанційного навчання в університеті. Для реалізації проекту отримана принципова згода УОЗ відповідних областей, які забезпечили аудиторію з мультимедійним і комп'ютерним забезпеченням та доступом до мережі Інтернет.

Дистанційний цикл тематичного вдосконалення (ТУ) «Актуальні питання патології раннього дитячого віку» складався з: пілотного блоку, який включав 3 заняття (жовтень — грудень 2011 р., всього — 9 год) і планового навчання — 10 занять (січень 2012 р. — грудень 2012 р., всього — 78 год).

На циклі навчалось 64 курсанти, в тому числі з Волинської області — 20 слухачів, Львівської області — 20 слухачів і Рівненської області — 24 слухачів.

Ураховуючи багатовекторність тематики, до навчально-методичної роботи з підготовки такого циклу було залучено 3 кафедри (педіатрії і неонатології ФДПО — зав. каф. проф. Ю. С. Коржинський; дитячих

інфекційних хвороб — зав. каф. проф. О. Б. Надріа; клінічної імунології і алергології — зав. каф. проф. В. В. Чоп'як). Колективом цих кафедр спільно розроблено методичне забезпечення навчального процесу та затверджено оформлення мультимедійних презентацій, ілюстрованих великою кількістю таблиць, рисунків, фотографій та ситуаційних задач на основі історій хвороб. Викладання здійснювалося професорами та доцентами зазначених кафедр.

Важливою складовою дистанційної освіти було інформаційне забезпечення, яке здійснювалося силами кафедри медичної інформатики. У процесі навчання використовували апаратно-програмний комплекс на базі обладнання ЛНМУ. Апаратна частина складалася з потужного комп'ютера-сервера, який був обладнаний 4Гб оперативної пам'яті та 4-ядерним процесором. Такі характеристики були зумовлені великим обсягом інформації (відео- й аудіосигнал), що необхідно було постійно транслювати, оброблювати та видавати, як єдину картинку між трьома містами (Львів, Луцьк, Рівне) (рис. 1).

Для програмної частини було використано безкоштовний сервер дистанційного навчання «BigBlueButton», засобами якого в режимі реального часу демонстрували паралельно відео з трьох камер міст-учасників, спілкувалися в аудіо- та текстовому чаті, лектори демонстрували слайд-шоу та відзначали важливі моменти віртуальним маркером-указкою на екрані.

Усі курсанти позитивно оцінили науково-практичну цінність викладеного матеріалу, яка дала змогу поглибити знання з широкого спектра проблем сучасної педіатрії.

Досвід, отриманий у процесі проведення циклу, виявив огріхи, які в деяких аспектах збігаються з іншими дослідженнями цього питання в Україні і потребують подальшого вдосконалення.

1. Під час формування груп курсантів у кожному регіоні необхідно враховувати місце проживання — не більше 20–40 км від центру, де проводиться навчання.
2. Для проведення семінарських занять необхідно зменшити кількість слухачів до 6–8 осіб у групі.
3. Проведення такого рівня онлайн-конференцій та дистанційного навчання потребує наявності як відповідних апаратно-технічних засобів, так і потужного синхронного (двостороннього) Інтернет-каналу. У разі збільшення кількості учасників, збільшуватиметься навантаження основного сервера і це негативно впливатиме на якість зв'язку. У разі двостороннього спілкування якісний Інтернет-зв'язок є визначальним для всіх учасників конференції.
4. У перспективі, за наявності у слухачів доступу до мережі Інтернет і навичок роботи з комп'ютером, слід застосовувати контроль знань із пройденого матеріалу на основі відповідей на питання і розв'язування ситуаційних завдань.

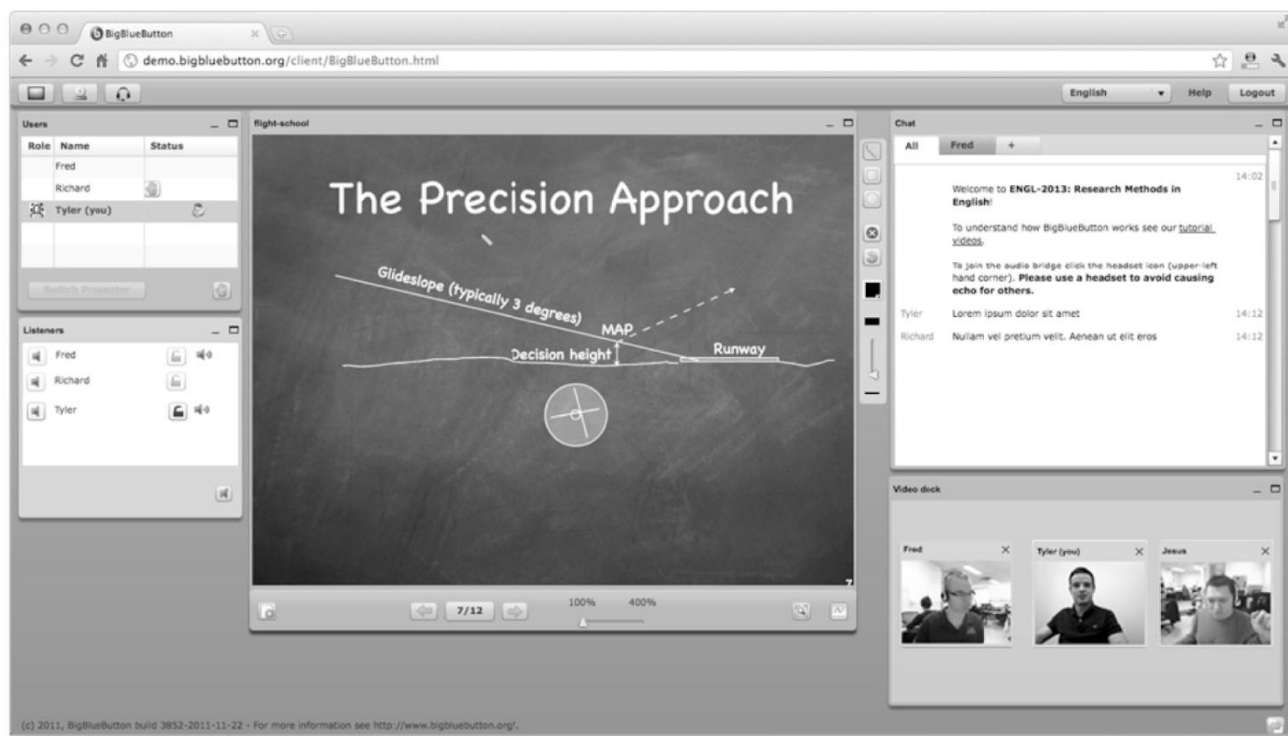

Рис. 1. Трансляція відеосигналу

Досвід, отриманий під час проведення такого навчання, буде використаний у разі формування навчально-виробничого плану факультету післядипломної освіти ЛНМУ на 2014 рік. Кафедри педіатрії і неонатології та дитячих інфекційних хвороб планують провести подібне дистанційне навчання для сімейних лікарів Львівської, Волинської та Рівненської областей.

Окрім того, кафедра організації економіки фармації фармацевтичного факультету, де навчаються провізори-інтерни (зав. каф. проф. Б. П. Громовик), у 2014 році запланувала проведення дистанційного госпрозрахункового циклу ТУ для провізорів. Проводиться розробка технічних умов для підключення до дистанційного навчання провізорів фармацевтичних компаній та провізорів аптечних мереж.

ВИСНОВКИ

1. Організація циклу ТУ мала на меті підвищити теоретичний рівень знань педіатрів первинної ланки охорони здоров'я без тривалого відриву від виконання лікарських обов'язків і може бути застосована для навчання сімейних лікарів.
2. Залучення Інтернет-ресурсів дає змогу охопити навчанням додаткові контингенти лікарів довільної кількості областей України.
3. Групу слухачів дистанційного навчання потрібно забезпечувати технічним працівником (оператором), який у випадку несправності чи непередбачуваної ситуації оперативно виправить помилки.
4. Для навчання слід відбирати слухачів, що мають доступ до мережі Інтернет і володіють навичками роботи на комп'ютері.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Казаринова Н. В.* Межличностное общение: конспект лекций / Н. В. Казаринова. — СПб, 2000. — 64 с.
2. *Кремень В. Г.* Освіта і наука в Україні — інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г. Кремень — К.: Грамота, 2005. — 448 с.
3. *Степаненко С.* Про трансформацію системи заочної освіти в умовах інтеграції в Європейський освітній простір / С. Степаненко // Вища шк. — 2007. — № 2. — С. 31–37.
4. *Стрельников В. Ю.* Технології дистанційного навчання у вищій школі / В. Ю. Стрельников // Нові технології навчання: наук.-метод. зб. — Вип. 36. — К.: Наук.-метод. центр вищої освіти, 2004. — С. 41–51.
5. *Шуневич Б. І.* Дистанційна освіта: теорії індустріалізації викладання / Б. І. Шуневич // Педагогіка, психологія професійної освіти. — 2002. — № 5. — С. 45–50.
6. *Шуневич Б. І.* Розвиток основних компонентів для організації дистанційного навчання в Україні / Б. І. Шуневич // Проблеми освіти: наук.-метод. зб. — Вип. 33. — К.: Наук.-метод. центр вищої освіти, 2003. — С. 45–56.
7. *Яценко Г.* Комунікативна сутність дистанційного навчання: постановка проблеми / Г. Яценко // Вища освіта України. — 2007. — № 3. — С. 70–74.